

УДК 343.132:355.271

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series18.2023.40.03>

Казарян І. С.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗГЛЯДУ КЛОПОТАНЬ НА ПРОВЕДЕННЯ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ВОЄННИМИ ЗЛОЧИНАМИ

У статті розглядаються особливості розгляду клопотань про проведення негласних слідчих (розшукових) дій, пов'язаних із воєнними злочинами. У роботі досліджено актуальні аспекти цієї теми, зокрема в контексті сучасних конфліктів та воєнного стану, які створюють специфічні виклики та вимоги до правового регулювання процедур здійснення таких слідчих (розшукових) дій. Актуальність дослідження обумовлена тим, що воєнні злочини є серйозною проблемою, яка завдає величезної шкоди людям і суспільству. Воєнні дії призвели до скоєння численних воєнних злочинів на території України, які потребують ефективного розслідування та притягнення винних до відповідальності. Наведено статистику вчинених воєнних злочинів, яка посилює позицію, висвітлену у цій статті. Наголошено, що для розслідування воєнних злочинів та притягнення винних до відповідальності необхідні спеціальні методи та засоби, зокрема негласні слідчі (розшукові) дії. Визначено, що розгляд таких клопотань є складним та відповідальним процесом, який вимагає від слідчих суддів особливої уваги та пильності. При розгляді таких клопотань слідчим суддям необхідно дотримуватися балансу між правом на таємницю особистого і сімейного життя та правом на справедливе правосуддя. Проаналізовано статистику розгляду клопотань на проведення негласних слідчих (розшукових) дій, пов'язаних із воєнними злочинами. В результаті проведеного структурного всебічного, повного наукового аналізу визначено особливості розгляду клопотань на проведення негласних слідчих (розшукових) дій у провадженнях про воєнні злочини. Дослідження показує, що важливо збалансувати необхідність отримання доказів з важливістю збереження прав та свобод осіб, які потрапили під вплив військових дій. В статті зазначено ефективні шляхи вирішення проблем, що виникають під час розгляду клопотань на проведення негласних слідчих (розшукових) дій у провадженнях про воєнні злочини та надані відповідні практичні рекомендації для забезпечення ефективного та справедливого розгляду клопотань на проведення негласних слідчих (розшукових) дій у провадженнях, які стосуються воєнних злочинів.

Ключові слова: воєнні злочини, негласні слідчі (розшукові) дії, клопотання, права людини, воєнний стан, особливий режим, досудове розслідування, прокурор, слідчий, слідчий суддя.

З 24 лютого 2022 року в Україні триває повномасштабна війна, яку розв'язала Російська Федерація. Внаслідок цієї війни були скоєні численні воєнні злочини, які є однією з найбільш складних та болісних проблем в Україні.

Актуальність порушеної у статті проблематики полягає в тому, що воєнні злочини є серйозною проблемою, яка завдає величезної шкоди людям і суспільству. Вони призводять до загибелі людей, страждань, руйнування і дестабілізації.

За даними Офісу Генерального прокурора на сьогодні правоохоронними органами обліковано та розслідується 111 038 злочинів агресії та воєнних злочинів. Із них 107 762 – порушення законів та звичаїв війни (ст. 438 Кримінального кодексу (далі – КК) України), 85 – планування, підготовка або розв'язання та ведення агресивної війни (ст. 437 КК України), 66 – пропаганда війни (ст. 436 КК України), 3125 – інші [1].

Окрім воєнних злочинів, зареєстровано та розслідується 16 288 злочинів проти національної безпеки. Із них 4753 – посягання на територіальну цілісність і недоторканість України (ст. 110 ККУ), 2792 – державна зрада (ст. 111 ККУ), 6565 – колабораційна діяльність (ст. 111-1 ККУ), 952 – пособництво державі-агресору (ст. 111-2 ККУ), 82 – диверсія (ст. 113 ККУ), 1144 – інші [1].

Для розслідування воєнних злочинів та притягнення винних до відповідальності необхідні спеціальні методи та засоби, зокрема негласні слідчі (розшукові) дії. Негласні слідчі (розшукові) дії відіграють особливу роль у розслідуванні кримінальних проваджень, особливо в умовах воєнного стану.

Проблеми, що виникають під час застосування негласних слідчих (розшукових) дій в умовах воєнного стану, є предметом досліджень багатьох науковців. Зокрема, у роботах В.О. Бахтеєва, О.М. Галюги, В.В. Діденка, С.В. Івашко, О.В. Кірюхіна, М.С. Пузирьова, В.В. Макухі, О.В. Мірошніченка, О.В. Ситника, С.Р. Тагієва, В.А. Шевчука та інших науковців розглядаються правові та процесуальні аспекти проведення негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальних провадженнях про воєнні злочини.

Наразі, огляд джерел показав, що питання розгляду клопотань про проведення негласних слідчих (розшукових) дій, пов'язаних із воєнними злочинами ґрунтовному дослідженню не підлягали та потребують окремого дослідження.

З огляду на вищесказане, метою наукової статті є дослідження особливостей розгляду клопотань про проведення негласних слідчих (розшукових) дій, пов'язаних із воєнними злочинами.

Умови воєнного стану створюють додаткові труднощі для розслідування воєнних злочинів. Воєнні дії можуть призвести до знищення або ушкодження доказів, а також ускладнити доступ до них слідчих органів. У таких умовах негласні слідчі (розшукові) дії можуть стати єдиним способом отримання важливих доказів.

З іншого боку, негласні слідчі (розшукові) дії є серйозним вторгненням у приватне життя громадян. Тому при їх проведенні необхідно дотримуватися балансу між правом на таємницю особистого і сімейного життя та правом на справедливе правосуддя.

На випадок необхідності фіксації злочинних дій та ведення досудового розслідування в умовах воєнного стану, ще у 2014 році КПК України було доповнено нормами, які регламентують порядок особливого режиму досудового розслідування в умовах воєнного стану. З прийняттям Закону України від 14 квітня 2022 року № 2201-ІХ «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення порядку здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану», була закріплена назва розділу «Особливий режим досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного стану» [6].

Однією з суттєвих змін, які обумовлені проведенням досудового розслідування в умовах особливого режиму є специфіка правової регламентації проведення НСРД.

Відповідно до ст. 615 КПК України, у разі необхідності проведення НСРД у кримінальному провадженні, яке здійснюється в умовах воєнного стану, дозвіл на їх проведення надається керівником органу прокуратури [8].

Ця норма є суттєвою зміною порівняно з загальним правилом, згідно з яким дозвіл на проведення НСРД надається слідчим суддею.

Однак, як зазначають науковці (Бахтеєв В.О., Галюга О.М., Діденко В.В., Кірюхін О.В. та ін.), зміни щодо організації та тактики проведення НСРД у таких умовах значно глибші, оскільки обумовлені також: різними категоріями осіб, які раніш не підпадали до сфери дії органів досудового розслідування; неможливістю задіяти весь арсенал сил та засобів негласної роботи правоохоронних органів; відсутністю ефективного правового забезпечення діяльності органів досудового розслідування та оперативних підрозділів в умовах воєнного стану.

Слід відмітити, що специфіка правового регулювання НСРД полягає у значній деталізації порядку їх організації та проведення нормами кримінально-процесуального закону, а також у тому, що основу їх регламентації складають нормативні акти різної юридичної сили, це можуть бути положення КПК України про порядок особливого режиму досудового розслідування в умовах воєнного, надзвичайного стану або у районі проведення антитерористичної операції [8], якими закріплено загальні умови, порядок проведення НСРД та Інструкції [9], спрямовані на регулювання окремих питань проведення НСРД під час особливого режиму досудового розслідування [11, с. 73].

У сучасному кримінальному провадженні проведення негласних слідчих (розшукових) дій є одним зі способів отримання доказової інформації, особливо це набуває актуальності під час воєнного стану.

У разі необхідності проведення негласної слідчої (розшукової) дії суб'єкти кримінального провадження виносять клопотання. Розгляд клопотань (який віднесений згідно з положеннями

Глави 21 КПК України до повноважень слідчого судді), здійснюється головою чи за його визначенням іншим суддею Апеляційного суду Автономної Республіки Крим, апеляційного суду області, міст Києва та Севастополя, в межах територіальної юрисдикції якого знаходиться орган досудового розслідування, але у зв'язку з веденням воєнного стану, водиться особливий режим кримінального провадження в умовах воєнного стану. Тому, було запровадженні зміни до ст. 615 КПК України, які встановили, що на місцевості (адміністративній території), на якій діє правовий режим воєнного стану, надзвичайного стану, проведення антитерористичної операції, повноваження, стосовно надання дозволу на проведення НСРД, контролю за їх проведенням (те, що власне раніш повинен був здійснювати слідчий суддя), виконує відповідний прокурор обласного рівня або його заступник (пізніше цей суб'єкт був змінений на керівника органу прокуратури) [11].

Так, якщо відсутня об'єктивна можливість виконання слідчим суддею повноважень, передбачених ст. ст. 245–250 Кодексу, – такі повноваження виконує керівник відповідного органу прокуратури з урахуванням вимог статті 37 Кодексу за клопотанням прокурора або за клопотанням слідчого, погодженого з прокурором [11].

Використання негласних слідчих (розшукових) дій є важливим інструментом у розслідуванні воєнних злочинів. Вони дозволяють отримати інформацію, яка не може бути отримана в інший спосіб.

Без перебільшення можна зазначити, що цей спосіб є найефективнішим, оскільки під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій отримуються відомості, що підтверджують суб'єктивну сторону злочину або про подію кримінального правопорушення в деталях (коли, наприклад, особи, які перевіряються на причетність до злочину, засобами зв'язку його обговорюють чи пересилають у месенджерах відповідні матеріали). Разом із тим за допомогою негласних слідчих (розшукових) дій можливо отримати інформацію про місця перебування особи, яка переховується від органу досудового розслідування, або про докази вчинення злочину, які приховуються учасниками [8].

Кримінальне процесуальне законодавство України встановлює конкретні строки у право-відносинах з розгляду клопотань про проведення НСРД. У ч. 1 ст. 248 КПК України встановлений строк, протягом якого слідчий суддя повинен розглянути клопотання про надання дозволу на проведення негласної слідчої (розшукової) дії – протягом шести годин з моменту його отримання. Такі стислі терміни та статистична завантаженість судів обмежує слідчого суддю в можливостях здійснити неупереджений та всебічний розгляд поданого клопотання та може призвести до формального підходу [8, ст. 248].

Частиною 2 ст. 248 КПК України встановлені вимоги до клопотання про надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій [14, ст. 248]. Розгляд клопотань на проведення таких дій у воєнний час вимагає особливої уваги та пильності з боку слідчих суддів, які зобов'язані забезпечувати справедливість, дотримання прав людини та громадянина, а також виконання міжнародних зобов'язань країни. Оскільки воєнні конфлікти супроводжуються складними юридичними, моральними та етичними питаннями, слідчі судді повинні мати чітке розуміння особливостей та відповідальності, яка покладена на їхні плечі.

Станом на 20 липня 2023 року слідчими суддями України розглянуто 12 368 клопотань на проведення негласних слідчих (розшукових) дій, пов'язаних із воєнними злочинами. З них 10 084 клопотання було задоволено, а 2 284 клопотання було відхилено [13, с. 2].

Більшість клопотань про проведення негласних слідчих (розшукових) дій, пов'язаних із воєнними злочинами, було подано в Київській, Харківській та Одеській областях.

Серед видів негласних слідчих (розшукових) дій, які найчастіше використовуються в провадженнях про воєнні злочини, можна виділити:

- оперативно-розшукове затримання.
- перехоплення телефонних розмов.
- прослуховування телефонних розмов.
- зняття інформації з технічних каналів зв'язку.
- встановлення місць зберігання зброї та боєприпасів [13, с. 2].

В даному контексті, перед нами постає завдання розглянути складність та важливість процесу розгляду клопотань на проведення негласних слідчих (розшукових) дій, пов'язаних із воєнними злочинами. Він відкриває двері до глибокого аналізу психологічних, юридичних та моральних аспектів цього процесу, допомагаючи краще зрозуміти важливість забезпечення справедливості та дотримання прав людини, навіть у найскладніших обставинах воєнного конфлікту.

Негласні слідчі (розшукові) дії є важливим інструментом у кримінальному процесі, особливо під час воєнного стану. Вони дозволяють отримати інформацію, яка не може бути отримана в інший спосіб.

У кримінальних провадженнях, пов'язаних із воєнними злочинами, НСРД можуть бути особливо ефективними для отримання інформації про кримінальні правопорушення, які, як правило, вчиняються таємно.

Розгляд клопотань про проведення НСРД у провадженнях про воєнні злочини має ряд особливостей.

По-перше, слідчий суддя повинен враховувати, що НСРД можуть призвести до порушення прав людини, таких як право на приватність і конфіденційність. У таких випадках слідчий суддя повинен ретельно перевірити, чи є достатні підстави для проведення НСРД, і чи не можна отримати необхідну інформацію іншими способами, які не будуть порушувати права людини.

По-друге, слідчий суддя повинен враховувати, що НСРД можуть призвести до шкідливих наслідків для досудового розслідування. У таких випадках слідчий суддя повинен вжити заходів для мінімізації таких наслідків.

Для забезпечення ефективного та справедливого розгляду клопотань про проведення НСРД у провадженнях про воєнні злочини слідчому судді слід керуватися такими практичними рекомендаціями:

- *ретельно перевірити, чи є достатні підстави для проведення НСРД.* У таких випадках слідчий суддя повинен враховувати тяжкість злочину, який розслідується, а також ймовірність того, що НСРД дозволять отримати докази, які є необхідними для встановлення обставин кримінального правопорушення.

- *враховувати ризики порушення прав людини.* В даному питанні слідчий суддя повинен вжити заходів для мінімізації таких ризиків, й допускати їх тільки враховуючи вагомий обґрунтування та обмежуючи їх настільки, наскільки це необхідно для ефективного розслідування воєнних злочинів.

- *враховувати ризики шкідливих наслідків для досудового розслідування.* Якщо НСРД можуть призвести до шкідливих наслідків для досудового розслідування, слідчий суддя повинен вжити заходів для мінімізації таких наслідків.

Отже, розгляд клопотань про проведення НСРД у провадженнях про воєнні злочини є важливим завданням, яке вимагає від слідчих суддів особливої ретельності та виваженості. Слідчі судді повинні враховувати ризики порушення прав людини та шкідливі наслідки для досудового розслідування, пов'язані із використанням НСРД у таких провадженнях.

Застосування НСРД в умовах воєнного стану як засобів кримінально-процесуального доказування потребує постійного удосконалення ефективності їх організації й тактики, а також процесуальних гарантій законності їх проведення. Однією з таких гарантій є законодавче визначення у відповідних положеннях КПК України підстав проведення НСРД в умовах воєнного стану та їх документування.

Використана література:

1. Офіс Генерального прокурора. Злочини вчинені в період повномасштабного вторгнення. URL: <https://www.gp.gov.ua/> (дата звернення: 22.10.2023)
2. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12. 05. 2015 № 389-VIII : за станом на 19. 10. 2023 р. № 3378-IX. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show>. (дата звернення: 14.09.2023).
3. Про введення воєнного стану в Україні : Указ Президента України від 24 лют. 2022 р. № 64. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show>. (дата звернення: 14. 10. 2023).

4. Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні»: Закон України від 24 лют. 2022 р. № 2102-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2102-20#Text> (дата звернення: 14. 10. 2023).
5. Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо особливого режиму досудового розслідування в умовах воєнного, надзвичайного стану або у районі проведення антитерористичної операції: Закон України від 12 серп. 2014 р. № 1631-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1631-18#Text> (дата звернення: 14. 10. 2023).
6. Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо особливостей обчислення строків досудового розслідування в умовах воєнного стану: Закон України від 14 квітня 2022 р. № 2201-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2201-20#Text> (дата звернення: 14. 10. 2023).
7. Лазукова О. В. Особливий режим досудового розслідування в умовах воєнного, надзвичайного стану або у районі проведення антитерористичної операції: дис. ... канд. юрид. наук: 12. 00. 09. Харків, 2018. 263 с.
8. Кримінальний процесуальний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та доповненнями від 13. 04. 2012 р. № 4651-VI. База даних «Законодавство України». ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 19. 10. 2023)..
9. Про затвердження Інструкції про порядок превентивного затримання у районі проведення антитерористичної операції осіб, причетних до терористичної діяльності, та особливого режиму досудового розслідування в умовах воєнного, надзвичайного стану або у районі проведення антитерористичної операції: наказ М-ва внутр. справ України, Ген. прокуратури України, Служби безпеки України від 26 серп. 2014 р. № 872/88/537. Офіційний вісник України. 2014. № 67. Ст. 127.
10. Сало О. М. Реалізація повноважень керівником органу досудового розслідування при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій. : дис. ... канд. юрид. наук: 12. 00. 09. Ірпінь, 2018. 254 с.
11. Про внесення змін до статті 615 Кримінального процесуального кодексу України щодо особливого режиму досудового розслідування в умовах воєнного, надзвичайного стану та у районі проведення антитерористичної операції: Висновок Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя щодо проекту Закону (№ 2033 від 05 лют. 2015 р.). URL: <https://ips.ligazakon.net/document/XH1KH00Q> (дата звернення: 14. 10. 2023).
12. Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення порядку здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану; закон України від 04. 04. 2022 р. № 2201-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2201-20> (дата звернення: 14. 10. 2023).
13. Звіт про стан кримінальної юстиції в Україні від 20 липня 2023 року. Інформаційний бюлетень Державної судової адміністрації України. С. 2.
14. Михайленко В. Процесуальний алгоритм розгляду слідчим суддею клопотання про дозвіл на проведення негласних (слідчих) розшукових дій. URL: <https://lexinform.com.ua/dumka-eksperta/protseualnyj-algorytm-rozglyadu-slidchym-suddeyu-klopotannya-pro-dozvil-na-provedennya-neglasnyh-slidchyh-rozshukovyh-dij-chastyna-persha/> (дата звернення: 14. 10. 2023).

References:

1. Ofis Heneralnoho prokurora (2023). Zlochyny vchyneni v period povnomasshtabnoho vtorhnennia [Crimes committed during a full-scale invasion period]. URL: <https://www.gp.gov.ua/> [in Ukrainian].
2. Verkhovna Rada of Ukraine (2015). Zakon Ukrainy Pro pravovyi rezhym voiennoho stanu vid 12. 05. 2015 № 389-VIII [Law of Ukraine dated May 12, 2015, No. 389-VIII] Ukrainy Pro pravovyi rezhym voiennoho stanu vid 12. 05. 2015 № 389-VIII: za stanom na 19. 10. 2023 r. № 3378-IKh. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy, no. 28 art. 250. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show> [in Ukrainian].
3. Prezydent Ukrainy (2022). Ukaz Prezydenta Ukrainy Pro vvedennia voiennoho stanu v Ukraini vid 24 liut. 2022 r. № 64. [Decree of the President of Ukraine on the Introduction of Martial Law in Ukraine dated February 24, 2022, No. 64]. Ofitsiyni visnyk Ukrainy, no. 46, art. 2497. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text> [in Ukrainian].
4. Verkhovna Rada of Ukraine (2022). Zakon Ukrainy Pro zatverdzhennia Ukazu Prezydenta Ukrainy «Pro vvedennia voiennoho stanu v Ukraini» vid 24 liut. 2022 r. № 2102-IX. [Law of Ukraine on the Approval of the Decree of the President of Ukraine ‘On the Introduction of Martial Law in Ukraine’ dated February 24, 2022, No. 2102-IX]. Ofitsiyni visnyk Ukrainy, no. 19, art. 1027. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2102-20#Text> [in Ukrainian].

5. Verkhovna Rada of Ukraine (2014). Zakon Ukrainy Pro vnesennia zmin do Kryminalnoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy shchodo osoblyvoho rezhymu dosudovoho rozsliduvannia v umovakh voiennoho, nadzvychainoho stanu abo u raioni provedennia antyterrorystychnoi operatsii vid 12 serp. 2014 r. № 1631-VII. [Law of Ukraine on Amendments to the Criminal Procedure Code of Ukraine Regarding Special Regime of Preliminary Investigation in the Conditions of War, State of Emergency, or in the Area of Antiterrorist Operation, dated August 12, 2014, No. 1631-VII]. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy, no. 39, art. 2008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1631-18#Text> [in Ukrainian].
6. Verkhovna Rada of Ukraine (2014). Zakon Ukrainy Pro vnesennia zmin do Kryminalnoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy shchodo osoblyvosti obchyslennia strokiv dosudovoho rozsliduvannia v umovakh voiennoho stanu vid 14 kvitn. 2022 r. № 2201-IX. [Law of Ukraine on Amendments to the Criminal Procedure Code of Ukraine Regarding Peculiarities of Calculating Pre-Trial Investigation Periods in the Conditions of Martial Law, dated April 14, 2022, No. 2201-IX]. Ofitsiinyi visnyk Ukrainy, no. 82, art. 4701. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-20#Text> [in Ukrainian].
7. Lazukova O. V. (2018). Osoblyvyi rezhym dosudovoho rozsliduvannia v umovakh voiennoho, nadzvychainoho stanu abo u raioni provedennia antyterrorystychnoi operatsii : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12. 00. 09. [Special Regime of Pre-trial Investigation under Martial Law, State of Emergency, or in the Area of Anti-Terrorist Operation: Dissertation for the Degree of Candidate of Legal Sciences, Specialty 12.00.09.]. Kharkiv, 2018. 263 s.
8. Verkhovna Rada of Ukraine (2012). Kryminalnyy protsesualnyy kodeks Ukraïny: chynne zakonodavstvo zi zminamy ta dopovnenniamy vid 13. 04. 2012 r. № 4651-VI. [Criminal Procedure Code of Ukraine: Current Legislation with Amendments and Additions as of April 13, 2012, No. 4651-VI]. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy, no. 9–10, art. 88. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> [in Ukrainian].
9. Ministerstvo vnutrishnikh sprav Ukrainy (2014). Nakaz M-va vnutr. sprav Ukrainy, Hen. prokuratury Ukrainy, Sluzhby bezpeky Ukrainy Pro zatverdzhennia Instruksii pro poriadok preventyvnogo zatrymannia u raioni provedennia antyterrorystychnoi operatsii osib, prychetnykh do terrorystychnoi diialnosti, ta osoblyvoho rezhymu dosudovoho rozsliduvannia v umovakh voiennoho, nadzvychainoho stanu abo u raioni provedennia antyterrorystychnoi operatsii vid 26 serp. 2014 r. № 872/88/537 [Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, General Prosecutor's Office of Ukraine, Security Service of Ukraine On the Approval of the Instruction on the Procedure for Preventive Detention of Persons Involved in Terrorist Activities in the Area of Antiterrorist Operation and Special Regime of Pre-trial Investigation in the Conditions of Martial Law, State of Emergency, or in the Area of Antiterrorist Operation: dated August 26, 2014, No. 872/88/537]. Ofitsiinyi visnyk Ukrainy, no. 67, art. 127. [in Ukrainian].
10. Salo O. M. (2018). Realizatsiia povnovazhen kerivnykom orhanu dosudovoho rozsliduvannia pry provedenni nehlasnykh slidchykh (rozshukovykh) dii. : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12. 00. 09. [Implementation of powers by the head of the pre-trial investigation body during covert investigative actions: thesis ... Candidate of Juridical Sciences, specialty 12.00.09.]. Irpin, 2018. 254 s. [in Ukrainian].
11. Komitet Verkhovnoi Rady Ukrainy z pytan pravovoi polityky ta pravosuddia (2015). Pro vnesennia zmin do statti 615 Kryminalnoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy shchodo osoblyvoho rezhymu dosudovoho rozsliduvannia v umovakh voiennoho, nadzvychainoho stanu ta u raioni provedennia antyterrorystychnoi operatsii (№ 2033 vid 05 liut. 2015 r.). [Conclusion of the Committee of the Verkhovna Rada of Ukraine on Legal Policy and Justice regarding the draft Law on Amendments to Article 615 of the Criminal Procedure Code of Ukraine concerning the special regime of pre-trial investigation in the conditions of martial law, a state of emergency, or in the area of anti-terrorist operation: dated February 5, 2015, No. 2033]. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/XH1KH00Q>. [in Ukrainian].
12. Verkhovna Rada of Ukraine (2022). Zakon Ukrainy Pro vnesennia zmin do Kryminalnoho protsessualnoho kodeksu Ukrainy shchodo udoskonalennia poriadku zdiisnennia kryminalnoho provadzhennia v umovakh voiennoho stanu vid 04. 04. 2022 r. № 2201-IKh. [Law of Ukraine on Amendments to the Criminal Procedure Code of Ukraine to Improve the Procedure of Criminal Proceedings in the Conditions of Martial Law, dated April 4, 2022, No. 2201-IX]. Ofitsiinyi visnyk Ukrainy, no. 37, art. 1979. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2201-20> [in Ukrainian].
13. Derzhavna sudova administratsiia v Ukraini (2023). Zvit pro stan kryminalnoi yustytzii v Ukraini vid 20 lypnia 2023 roku. [Report on the State of Criminal Justice in Ukraine, dated July 20, 2023.]. Informatsiinyi biuletен Derzhavnoi sudovoi administratsii Ukrainy. S. 2. [in Ukrainian].
14. Mykhailenko V. (2020). Protseptualnyi alhorytm rozghliadu slidchym suddeiu klopotannia pro dozvil na provedennia nehlasnykh (slidchykh) rozshukovykh dii. [Procedural Algorithm for the Consideration

by the Investigating Judge of the Motion for Authorization of Covert (Investigative) Search Actions]. LEX Suchasna onlain-platforma. URL: <https://lexinform.com.ua/dumka-eksperta/protsestualnyj-algorytm-rozglyadu-slidchym-suddeyu-klopotannya-pro-dozvil-na-provedennya-neglasnyh-slidchyh-rozshukovyh-dij-chastyna-persha/> [in Ukrainian].

Kazarian I. Peculiarities of consideration of requests for secret investigative (search) actions related to war crimes

The article explores the peculiarities of considering motions for conducting covert investigative (search) actions related to war crimes. The study investigates the current aspects of this topic, particularly in the context of modern conflicts and the state of war, which pose specific challenges and demands for legal regulation of the procedures for conducting such investigative (search) actions. The relevance of the study is determined by the fact that war crimes are a serious problem that causes immense harm to individuals and society. Military actions have led to numerous war crimes committed on the territory of Ukraine, which require effective investigation and prosecution of the perpetrators.

The article provides statistics on committed war crimes, reinforcing the position outlined in this study. It emphasizes that special methods and means, including covert investigative (search) actions, are necessary for the investigation of war crimes and holding the guilty accountable. It is determined that the consideration of such motions is a complex and responsible process, requiring special attention and vigilance from investigative judges. When considering such motions, investigative judges must balance the right to privacy of personal and family life with the right to fair justice.

The article analyzes the statistics of motions for conducting covert investigative (search) actions related to war crimes. Through a comprehensive scientific analysis, the study identifies the peculiarities of considering motions for conducting covert investigative (search) actions in proceedings related to war crimes. The research shows the importance of balancing the necessity of obtaining evidence with the importance of preserving the rights and freedoms of individuals affected by military actions.

Effective solutions to the problems arising during the consideration of motions for conducting covert investigative (search) actions in proceedings related to war crimes are outlined in the article. Relevant practical recommendations are provided to ensure an effective and fair review of motions for conducting covert investigative (search) actions in proceedings related to war crimes.

Key words: *war crimes, covert investigative actions, petitions, human rights, state of war, special regime, pre-trial investigation, prosecutor, investigator, investigative judge.*